

A PESTI MAGYAR ÁG. EV. EGYHÁZ

SZABÁLYRENDELETE.

Történeti előzmény.

Budapestnek — a régi Pest, Buda és Ó-Budának — eredetileg egy ág. hitv. ev. egyháza volt, mely az 1787. évi július 31-én kelt rendelettel nyert engedélyt nyilvános istentiszteletek tartására oly korlátozással, hogy ezek költségeivel csakis a nemesek terhelhetők meg.

Ama nagy közlekedési akadály, melyet az első állandó hid felépítése előtt a Duna képezett, melyen téli időben csak bajosan lehetett, jégzajlás idejében pedig éppen nem lehetett átkelni: volt indoka annak, hogy a budai oldalon lakott hitsorsosaink a tizenkilencedik század elején külön egyházat alapítottak, mely — habár az ottani hitsorsosok is különböző nyelven beszéltek — egységes maradt mai napig.

A pesti oldalon az ügyek másképen alakultak. Villongások, melyek egyrészt a tót ajkú, másrészt a magyar és német ajkú hitsorsosok és lelkészek között felmerültek: az 1854. évi október 24-én kelt egyezményhez vezettek, mely szerint az addig egységes egyházi vagyonból tót templom építésére a Kerepesi-úton fekvő — ma a Luther-udvarral beépített telek — továbbá készpénzben 24,000 frt pp. a tót hitsorsosoknak oly feltétel alatt kiadatott, hogy templomuk felépítése után a tót istentiszteletekről, tót egyházi funkciókról és a tót hitsorsosok gyermekeinek iskoláztatásáról kizárólag maguk gondoskodjanak.

Ugyanezen alkalommal egyrészt a magyar, másrészt a német nyelvű hitsorsosok az 1854. évi október 24-én kelt egyezményben azt határozták, hogy azontúl csak a tótok kielégítése után megmaradt közös Deák-téri templomot, ingatlanokat, iskolákat és alapítványokat fogják közösen kezelni, ellenben a sajátlagos egyházi életet nyelv szerint elkülönítve, egymástól függetlenül fogják igazgatni.

Ezen megállapodásoktól kezdve a mai Budapest pesti oldalán működött egységes pesti ág. ev. egyház teendőit a tót nyelvű hitsorsosok tekintetében általánosságban a pesti tót ág. ev. egyház, a sajátlagos egyházi teendőket a német nyelvű hitsorsosok tekintetében a pesti német ág. hitv. ev. egyház, a magyar nyelvű hitsorsosok tekintetében a pesti magyar ág. hitv. ev. egyház, a Deák-téri templom, paplak és iskolák fenntartása tekintetében a pesti magyar-német ág. ev. egyház (utóbbi mint külön szervezet) végezték.

Ama nagy átalakulás, mely hazánkban és fővárosunkban az 1850-es évek óta történt és mely a túlnyomóan német ajkú Pest, Buda és Ó-Buda helyébe az egységes, minden intézményeiben magyar fővárost léptette,

és ama nagy átalakulás, melyet hazai ág. ev. egyetemes egyházunkban a törvény erejére emelkedett zsinati alkotmány életbe léptetett:

a pesti magyar ág. hitv. ev. egyházat 1893-ban ama kísérletre indították, hogy a fővárosi ág. hitv. ev. egyházban más viszonyok által emelt válaszfalak az összes tényezők hozzájárulásával szüntessenek meg és hazánk fővárosában az ide tömörült hitsorsosaink számának és szellemi erejének megfelelő egységes egyház szerveztessék.

Habár e kísérlet a budai ág. hitv. ev. egyház részéről buzgó támogatásban részesült: hajótörést szenvedett a volt pesti tót (most Kerepesi-úti) és a pesti német ág. hitv. ev. egyház ellenkezésén.

Kísérletet tett pesti magyar ág. ev. egyházunk arra is, hogy a fővárosban lakó összes ág. hitv. evangélikusok ismertessenek el olyanokul, kiket összességükben illet meg az autonómia joga; a bányai egyházkerület azonban amaz álláspontot foglalta el, hogy az autonómia joga a nyelvi érdekek alapján alakult külön egyházakat illeti meg és ez okból — bármennyire kívánatosnak ismerte el azt, hogy fővárosunkban egységes, erős, hatalmas egyház alakuljon: ennek előfeltételül a külön egyházak hozzájárulását kötötte ki.

Az ekképen alakult kényszerhelyzetben egyházunk és a pesti német ág. hitv. ev. egyház között újabb tárgyalások indultak meg, melyek ugyan az egyházunk által óhajtott célhoz nem vezettek, melyek folyamán azonban a pesti német ág. hitv. ev. egyház a két egyház közös vagyonának és közös intézményeinek kezelése körül oly szabályzatot fogadott el, mely az eddig érvényben volt szabály-

zatnál kedvezőbbnek mondható, állami nyelvünk suprematiáját elismeri és zsinati alkotmányunknak is megfelelőnek látszik.

Ezen okból és ama szempontból indulva ki, hogy egyházi kérdésekben a békés megoldásokat kell keresni, de fenntartva ama reményt, hogy a fővárosi ág. hitv. evangélikusok szervezetét zsinatunk minél előbb helyesebb alapon fogja megoldani: egyházunk a két egyház egymáshoz való viszonyait tárgyzó szabályrendeletet szintén elfogadta és saját ügyeinek ellátására a következő szabályrendeletet alkotta:

I.

Név és pecsét.

Egyházunk nevét, mely eddig „pesti ág. hitv. ev. magyar egyház“ volt, de mely névnek továbbviseletét a zsinati törvény 31. §-a tiltja: a következőre változtatjuk:

„Deákteri ág. hitv. evangélikus főegyház — Budapesten“.

Pecsétje régi jelvénnel (levéllel repülő galamb, alatta jeligéül „béke“ szó) megtartása mellett az egyház új nevével látandó el mint körirattal.

II.

Hivatalos nyelv.

Az egyház hivatalos nyelve a magyar. Targyalásait is csak e nyelven folytatja. Nyilvános Istentiszteleteket csak magyar nyelven tart.

III.

Működési köre.

Az egyház működési köre Budapest főváros balpartja, hol az ág. hitv. ev. vallású tanait magyar nyelvű Istentiszteletekben, functiókban, a cura pastoralis fejlesztésében, vallásoktatásban, jótékonyágban és jótékony intézmények támogatásában, esetleg létesítésében gyakorolja és terjeszti.

Ellátja a vallásoktatást az összes fővárosi balparti nyilvános tanintézetekben, melyeket nem az ág. ev. egyházak tartanak fenn.

Az egyház kezelés végett elfogadhat alapítványokat is, melyeknek kezelési módját esetről-esetre állapítja meg.

A Deák-téri ág. hitv. Luther-egyházzal együtt, a külön szabályrendelettel megállapított módon fenntartja a gymnasiumot, elemi fiú- és leányiskolát, és polgári leányiskolát, valamint a nyugdíjintézetet.

Más tan- és nevelőintézetek létesítéséhez az egyház közgyűlésének külön határozata szükséges.

Az egyház működési köre kiterjed Pest-Pilis-Solt-Kis-Künmegye ama dunabalparti területeire, melyeket az egyházkerület szabályrendelete Budapest fővárosához csatolt vagy csatolni fog, azonban csak amaz időpontig, melyben ott önálló anyaegyházak alakulnak.

IV.

Templomok.

A mostani Deák-téri és a városligeti fasorban épülő ág. hitv. ev. templom a ~~volt~~ pesti magyar és a pesti német ág. hitv. ev. egyház közös tulajdona lévén ^{ezek} ezek használatára nézve a közös intézményekről rendelkező szabályrendelet intézkedik.

A mostani Deák-téri templom kisajátítása esetében és idejében az egyház önmagának külön templomot fog építeni.

Az egyház jogosítva van addig is — ha ereje van hozzá — külön templomokat építeni a főváros balparti részén, — vagy iskolákban, imatermekben magyar Istentiszteleteket tartani.

Az egyház tagjai.

V.

Minden magyarul beszélő ág. hitv. evang. keresztyén, a ki Budapest főváros balparti részén, vagy Pest-Pilis-Solt-Kis-Künmegye dunabalparti területének oly részén, mely Budapesthez csatolatott, legalább hat hétig rendesen lakik: a Deák-téri ág. hitv. ev. főegyház tagja.

Kivételt képeznek:

a) azok, kik sem a magyar, sem a német egyházhoz való jogviszonyairól szóló szabályrendelet életbeléptetésétől számított három hónapon belül kinyilatkoztatják, hogy a német egyházhoz kívánnak tartozni;

b) azok, kik sem a magyar, sem a német egyházhoz csatlakozásukat fenti határidő alatt be nem jelentik és az a) alatt hivatkozott szabályrendelet életbeléptetésekor a német egyház cselekvényes tagjai voltak; vagy annak kereszteleési anyakönyvébe lettek felvéve; *ahol jelölés a német és az egyházi tagjai*

c) a külföldről betelepült idegen-honosságú hitsorsosok;

d) azok, kik *utóbb* írásban bejelentik, hogy a német egyházba léptek át, végül *kváziak barokni.*

e) azon tót anyanyelvű Budapesten lakó hitsorsosok, kik a kerepesi-úti ág. hitv. ev. egyház cselekvényes tagjai.

VI.

Az egyháztagek résztvehetnek az isteni tiszteletekben, élhetnek az egyház kegyelemeszközeivel — igénybe vehetik a lelkészek, segédlelkészek és hitoktatók hivatalos szolgálatát — a tagok számára törvény és szabályok szerint biztosított egyéb jogokat is élvezik; — viszont az egyházi terheket is aránylagosan viselni tartoznak.

VII.

Az egyháztagek:

a) cselekvényes tagok, kik az egyház anyagi szükségleteinek fődözésére legalább száz korona adományt vagy évenként legalább öt koronát fizetnek; az adomány nem mentetik az évi személyes járandóság alól;

b) nem cselekvényes tagok, kik az egyház szükségleteihez évi öt koronánál kevesebbel járulnak vagy minden hozzájárulás alól felmentetnek.

VIII.

A közgyűléseken tanácskozási és szavazási joggal, egyházi tisztségekre cselekvő és szenvedő választóképeséggel csakis a cselekvényes egyháztagek bírnak.

Nem tagok lehetnek, hanem is fel kell venniük LXIII. XVIII.

Lelkésbörök. azok egyházhoz való viszonyai, különösen a lelkészi tanácsok, — ezek viszonyai, lelkészi tanácsok, —

Egyházközségi közgyűlés.

IX.

Az egyházközségnek kormányzó és képviseleti hatósága az egyházközségi közgyűlés.

X.

XIV
Az egyházközségi közgyűlést — évenként legalább egyszer, legkésőbb április havában, a hivatalban legidősebb lelkész és a felügyelő hívják össze. Ezek bármelyikének akadályoztatása esetében a másik joga és kötelessége a közgyűlést összehívni.

XI.

h. Prók. i.
Az egyházközségi közgyűlés meghívója legalább 8 nappal a közgyűlés előtt mindazon templomok kapuján — melyekben az egyház rendes Istentiszteleteket tartat — kifüggesztendő, ugyanazokban rendes Istentisztelet alkalmával legalább egyszer kihirdetendő és arra az egyházközség működési területén kívül lakó, de közterheit viselő cselekményes egyháztagok postai úton külön meghívandók.

Az egyházközség elnöksége jogositva van, de nem köteles — a meghívókat postai úton ~~a többi cselekvényes egyháztagoknak is megküldeni.~~

Választások, új állások szervezése és javadalmazása, ingatlanok vétele és eladása, új egyházi terhek kivetése és az egyházi terhek kivetési kulcsának megváltoztatása, kölcsönvétel és szabályzat alkotása és módosítása a meghívóban külön kitéendő, ellenkező esetben e kérdésekre vonatkozólag érvényes határozat nem hozható.

XII.

Az egyházközségi közgyűlés tagjai:

a) Hivataluknál fogva: az egyházközség rendes vagy helyettes lelkészei és segédlelkészei, az egyházközségi felügyelő és másodfelügyelő, az ág. hitv. ev. gymnasium igazgatója és tanárai, a Deák-tér ág. hitv. ev. nép- és polgári iskola igazgatója és tanítói, az egyház

által alkalmazott hitoktatók, az egyházközség gondnoka, jegyzője és másodjegyzője, pénztárosa, ellenőre és kántora;

b) az egyházközségnek minden cselekvényes nagykorú férfitagja.

XIII.

Önálló vagy vegyes házasságban élő nők, kik az egyházközség fenntartásához legalább 100 korona adománynyal, vagy pedig évenként legalább öt koronával hozzájárulnak; — továbbá az egyházközség azon önálló cselekvényes férfitagjai, kik a megjelenésben akadályozva vannak, úgyszintén azok, a kik a főváros területén kívül laknak: a közgyűlés bármely jelenlevő tagja által képviselhetik magukat; — azonban egy meghatalmazott csak egy meghatalmazót képviselhet.

XIV.

A közgyűlés elnökei: az egyházközségnek hivatalban legidősebb lelkésze és az egyházközségi felügyelő. Előbbit távolléte esetében a jelenlevő lelkészek és hitoktatók közül az helyettesíti, a kit a közgyűlés erre felkér; — a távollévő felügyelőt a másodfelügyelő, ennek is távollétében a gondnok, esetleg a közgyűlés által felkért közgyűlési tag helyettesíti.

XV.

A közgyűlés határozatképességéhez az elnökön kívül harmincz tag jelenléte szükséges. A tagok esekély száma miatt határozatra képtelen közgyűlés legalább nyolcz napra elhalasztandó — a meghívó a XI. pont értelmében újra közzéteendő — az ily módon másodsor összehívott közgyűlés, a megjelenők számára való tekintet nélkül, határozatképes; a XI. pont harmadik kikezdésében felsorolt tárgyakra nézve azonban csak azon esetben, ha úgy az első, mint a második közgyűlés meghívójában felemlítve voltak.

XVI.

A közgyűlés hatásköre :

a) megválasztja az egyházközség összes tisztviselőit és azon tisztviselőknek, a kiket fizetés illet, megszabja járandóságait, azzal a megszorítással, hogy a hiványilag megállapított s az egyházi többség által megerősített fizetéseket — ide nem értve a személyhez kötött javadalmakat — alább nem szállíthatja ;

b) a Deák-téri ág. hitv. ev. Luther-egyházzal együttesen a közös szabályrendeletben megállapított módon megválasztja a Deák-téri ág. hitv. ev. testvéregyházak közfelügyelőjét, közgondnokát, két iskolafelügyelőjét, iskolagondnokát és főjegyzőjét ;

c) megválasztja az egyháztanácsot és fölesketi annak tagjait, valamint saját — koronként választás alá eső — tisztviselőit ;

d) megválasztja a Deák-téri ág. hitv. ev. testvéregyházak képviselőtestületének ama tagjait és póttagjait, kiket ezen egyház van jogositva kiküldeni ;

e) megbízólevéllel ellátott képviselőket, továbbá jegyzőkönyvi kivonattal ellátott, tanácskozási és a távollevő képviselőket helyettesítő joggal bíró küldötteket választ az egyházmegyei közgyűlésre ; és pedig megbízólevéllel annyszor kettő, a hány rendes lelkésze van, küldöttet annyit, mennyit a közgyűlés esetről-esetre megállapít ;

f) szavaz az egyházmegyei és kerületi felügyelő, az esperes, a püspök és az egyetemes felügyelő választása alkalmával ;

g) megállapítja az egyházi tanács által javaslatba hozott költségelőirányzatot, gondoskodik mint a Deák-téri testvéregyházak képviselőtestülete által megállapított költségelőirányzat alapján a főegyház által viselendő szükségletek fődözéséről, intézkedik az egyházközségi terhek megállapításáról, kölcsönfelvételtől, pénzhelyezésről, birtokszerzésről, birtokeladásról, új építkezésekről, tízezer koronát meghaladó költséget igénylő igazításokról, szóval, az egyházközség anyagi ügyeire vonatkozó rendszabályokról ;

h) tárgyalja az egyháztanács jelentését ;

i) határoz a fővárosban működő ág. hitv. ev. testvéregyházakkal fennforgó viszonyok szabályozására és változtatására vonatkozó kérdésekben ;

j) határoz a lelkész körök beosztása új lelkész körök és új tisztviselői állások szervezése és az ezekkel járó költségek kérdéseiben.

K. A. lelkész körök — —

XVII.

Az egyetemes, a kerületi és az egyházmegyei felügyelő, a püspök és az esperes választása alkalmával a közgyűlés szavazati jogát következőképen gyakorolja;

a) a közgyűlésen jelenlevők általános többségének véleménye az egyházközség szavazata;

b) az általános többség megállapítása végett a közgyűlés elnöksége azon esetben, ha tíz közgyűlési tag kívánja, vagy egy-egy állásra kettőnél több egyént hoznak közgyűlési tagok javaslatba: titkos szavazást köteles elrendelni, melynek megejtésére az elnökség javaslatára a közgyűlés öttagú szavazatszedő küldöttséget választ;

c) ha a b) alatti esetek egyike sem forog fenn: a közgyűlés közfelkiáltással vagy felállással nyilvánítja véleményét;

d) a közgyűlés szavazatát — mely egy-egy állásra csak egy egyénre adható — a jegyző írásba foglalja, az elnöklő felügyelő és lelkész, illetve helyetteseik (XIV.) aláírják s az egyházközség pecsétjével megerősítik;

e) az egyházközség szavazata kétszer annyinak számítandó, a hány rendes lelkészi állomással bír; e szavazatok száma a szavazati lap küllapján megjelölendő.

XVIII.

Lelkészeit a gyülekezet a bányai ev. egyházkerület lelkészválasztás szabályrendeletében körülírt eljárás szerint választja meg. Annak elhatározása, hogy meghívás vagy jelölés útján történjék-e a választás, valamint a választás alá bocsájtandók kijelölése (a felsőbb hatóságokat illető jogok sérelme nélkül) az egyháztanácsot illetik. Hitoktatóit, segédlelkészeit és — ha vannak — saját kántorait az egyházi közgyűlés az egyháztanács jelöltjei közül titkos szavazás útján választja meg. Az egyháztanács egy-egy ily tisztségre vagy egyet vagy többet, de legföllebb három egyént jelölhet. Ha csak egyet jelölt: a szavazás igen vagy nemmel történik, ha többet jelölt: minden választó a jelöltek egyikének nevével szavaz. Oly szavazat, mely többre vagy nem jelöltre szól: érvénytelen. A megválasztáshoz a beadott érvényes szavazatok általános többsége szükséges. Ha több a jelölt és egyik sem nyert általános többséget: a két legtöbb szavazatot nyert jelölt közt két héttel később

szűkebb választás ejtendő meg. Ha három jelölt, vagy a két kevesebb szavazatot nyert jelölt szavazata egyenlő: a közgyűlés által kiküldött háromtagú szavazatszedő bizottság sorshúzás útján dönti el a szűkebb választás alá bocsátandó két, illetőleg második jelöltet.

Szavazati joggal bír az egyház minden nagykorú cselekvényes férfitagja, ha a választást megelőző évben is az volt és hátralékban nincs. Az egyház nagykorú cselekvényes nőtagjai is szavazati joggal bírnak, de ezt csak cselekvényes férfitagok, mint meghatalmazottak által gyakorolhatják, megállapítván, hogy egy férfitag — meghatalmazás alapján — csak egy szavazattal bírhat.

A közgyűlési jegyzőkönyvben a beadott és elfogadott, valamint a visszautasított szavazatok száma és a választás eredménye megállapítandó.

A jegyzőkönyv és a visszautasított szavazatok jegyzéke a szavazatszedő bizottság elnöke által is aláírandó.

A jegyzőkönyv és jegyzékek az egyháztanácsnak bemutatandók, mely — ha a választást rendben történtnek találja és annak érvényessége a választás napjától 15 nap alatt beadott keresettel meg nem támadtatott: a választás eredményét a legközelebbi rendes Istentisztelet alkalmával kihirdetteti.

XIX.

Felügyelőjét, másodfelügyelőjét, egyházmegyei képviselőit és küldötteit, gondnokait, jegyzőit, egyháztanácsát, a Deák-téri testvér-egyházak képviselőtestületének ama tagjait és póttagjait, kiket ezen egyház van jogositva kiküldeni, az egyház tisztújító közgyűlésén mindenkor hat évi időtartamra választja meg.

Az egyháztanács a tisztújító közgyűlés határidejét oly módon állapítja meg, hogy az legalább két egymás utáni vasárnapon tartott rendes Istentiszteleten kihirdethető és ugyanakkor a templomok kapuin kifüggeszthető is legyen.

Ha az egyháztanács tíz tagja vagy többsége kívánja: a tisztújítás egy vagy két nap kitűzésével, szavazólapok beadása útján, rendelendő el; ellenkező esetben a tisztújítás czéljából egybehívott közgyűlés határoz a felett, vajjon a választás azonnal megejtessék-e vagy a szavazólapok beadására egy vagy két nap tűzessék-e ki?

Az egyháztanács jogositva van a tisztújító közgyűlésnek min-

den tisztségre egy jelöltet ajánlani, a mi azonban az egyháztagok szabad választási jogát nem korlátozza.

Ha a tisztújítás szavazólapok beadása útján történik: egy vagy két háromtagú szavazatszedő bizottság küldendő ki és a választás ideje és helye két egymásutáni vasárnapon kihirdetendő.

A szavazatok érvényességére, mellőzésére és a választás megsemmisítési eseteire vonatkozólag következők irányadók, ú. m.:

a) Beküldött szavazati lap mellőzendő, ha nincs, vagy ha olvashatatlanul van aláírva; vagy nincs lezárva; vagy ha több azonos vezeték- és keresztnévű cselekvényes egyháztag létezik, s a polgári állás avagy lakhely megjelölésének hiányából a beküldő személye meg nem állapítható; vagy ha a szavazati lap pusztán oly vezetéknevvel van aláírva, melyet több egyháztag visel és egyéb megjelölés hiányából a szavazó személye ki nem deríthető.

b) Ha a szavazati lapon bármely tisztségnél egynél több egyénre lett szavazva, az illető tisztségre nézve a szavazati lap számba nem vétetik.

c) Ha a szavazati lapra bármely tisztségnél a megválasztandónak egyedül vezetékneve van írva, a szavazat nem jöhet figyelembe, ha azon vezetéknevet több cselekvényes egyháztag viseli.

d) A szavazatszedő bizottság a szavazati lapok vagy egyes szavazatok érvényessége felett általános szótöbbséggel határoz; a mellőzött szavazati lapokat, úgy az egyes tisztségekre vonatkozólag mellőzött szavazatokat szám szerint jegyzékbe veszi és mindazon szavazati lapokat, melyeket teljesen vagy részben mellőzött, külön összegyűjti.

e) Megsemmisítendő a tisztújítás; a) ha az a szószékről a külön egyházak lelkészei által ki nem hirdettetett; b) ha a szavazás ideje be nem tartatott; c) ha annyi nem cselekvényes egyháztagszavazata figyelembe vétetett, illetve annyi cselekvényes egyháztagszavazata mellőztetett, hogy ezáltal a szavazás eredménye változást szenvedett és ezen hiba helyre nem hozható. A tisztújítás megsemmisítése esetén újabb választás foganatosítását rendeli el.

XX.

Ha a XIX. pontban említett tisztségekben a hat évi működési idő közben oly üresedés állana be, mely póttagok behívása által be nem tölthető: a pótválasztás a működési idő hátralevő

részére a legközelebbi közgyűlés napirendjére tűzendő ki és ezáltal nyilvános, vagy tiz közgyűlési tag kívánatára titkos szavazás által ejtendő meg.

XXI.

A Deák-téri testvéregyházak tisztviselőinek választásáról külön szabályrendelet intézkedik.

XXII.

A közgyűlésekről jegyzőkönyv vezetendő, mely a két elnök, jegyző és a közgyűlés által kiküldendő két tag által hitelesítendő. A jegyzőkönyvek az egyházközség levéltárában megőrzendők.

Az egyháztanács.

XXIII.

Az egyháztanács hivatal szerinti és választott tagokból áll.

XXIV.

Az egyháztanács tagjai hivataluknál fogva:

a) az egyházközség felügyelője, lelkészei, másodfelügyelője, gondnokai, jegyzői, pénztárosa, ellenőre és hitoktatói karának két küldöttje;

b) a Deák-téri testvéregyházak közfelügyelője, közgondnoka, főjegyzője, iskolai felügyelői és iskolai gondnokai, a mennyiben a Deák-téri főegyház cselekvényes tagjai;

c) a budapesti ág. hitv. ev. gymnasium és nép-, illetve polgári iskola igazgatói, a gymnasiumi tanári kar egy, a polgári és népiskolai kar egy küldötte;

d) az egyházhoz csatolt leány- és fiókegyházak felügyelői.

XXV.

Az egyháztanács választott tagjainak száma hatvan, kiknek helyébe (lemondás vagy elhalálozás esetében) szavazatuk számának sorrendjében a tisztújításkor választandó húsz póttag lép. A pót-

tagok szavazati számához azon szavazatok, melyeket rendes tagul nyertek, hozzászámítandó. Egyenlő szavazatot nyert póttagok között az elsőbbséget az egyháztanács sorshúzás útján állapítja meg.

XXVI.

Az egyháztanács tagjának megválasztható az egyháznak minden 24 évet betöltött, feddhetlen előéletű cselekvényes férfitagja.

XXVII.

Az egyháztanács elnökei: az egyház felügyelője és hivatalban legidősebb lelkésze; utóbbit a többi lelkész közül a hivatalban idősebb, a felügyelőt a másodfelügyelő helyettesíti.

Az egyháztanács határozatképes, ha tíz tag van jelen. Az ülésekre a tagok postai úton meghívandók, a meghívókon fontosabb tárgyak külön megjelölendők.

A lelkészekről tanács?

XXVIII.

Az egyháztanács hatásköre:

- a) az egyházközség nevében nyilatkozik a felsőbb egyházi hatóságok által véleményadás végett leküldött ügyekben; előkészíti a költségelőirányzatot,
- b) megvizsgálja az évi számadást és megadja vagy megtagadja a felmentvényt;
- c) a közgyűlés által megállapított költségelőirányzat keretén belül korlátlanul, annak határain túl évenként összesen tízezer korona erejéig rendelkezik;
- d) határoz a fölött, vajjon és minő alapítványokat fogadjon el az egyház kezelésébe és ily alapítványok mikénti kezelése iránt rendelkezik.
- e) gondoskodik a lelkészek, hitoktatók és segédlelkészek helyettesítéséről és választ ideiglenes hitoktatókat és segédlelkészeket legfőlegb egy évi próbaidőre;
- f) bizottságokat küld ki saját kebeléből oly — saját hatáskörébe tartozó kérdések előkészítésére vagy feladatok megoldására, melyek kevesebb tagú testületek által könnyebben intézhetők el;
- g) gondoskodik a vallásoktatás kellő ellátásáról és ifjúsági Isteniszteletek tartásáról;

h) lelkészválasztás szüksége esetén határoz a fölött, vajjon választás vagy jelölés útján történjék-e az? jelölés esetén az egyházközséget megillető jelölési jogot titkos szavazás útján gyakorolja;

i) jelöli a közgyűlés által választandó hitoktatókat, segédlelkészeket és kántorokat;

j) titkos választás útján választja a pénztárost, az ellenőrt, a nyilvántartót, a pénzbeszedőket és az egyházfiakat; és megállapítja ezek járandóságait és kötelelességeit;

k) az egyes lelkész körök érdekeinek előmozdítására külön bizottságokat szervezhet és azok szabályzatát megállapíthatja;

l) általában határoz s intézkedik minden, az egyházközséget érdeklő ügyben, mely más egyházi hatóság hatáskörébe nem tartozik.

XXIX.

Az egyháztanács tárgyalásairól pontos és kimerítő jegyzőkönyv vezetendő, mely az elnökök, jegyző és két kiküldött egyháztanácsi tag által hitelesítendő és vagy az egyháztanács összes tagjainak megküldendő vagy a legközelebbi ülésen felolvasandó. A jegyzőkönyvek az egyházközségi levéltárban helyezendők el.

Az egyházközségi felügyelő és másodfelügyelő.

XXX.

Az egyházközségi felügyelő az egyházközség jogainak, érdekeinek és vagyonának, valamint az egyházközség, a lelkészek s a többi egyháztisztviselők tekintélyének őre és védője.

Az egyháztanács és közgyűlés üléseit egybehívja, napirendjét megállapítja, tanácskozásait vezeti, a tanácskozás rendjéről gondoskodik, a tanácskozást — ha egy tárgyhöz több tag hozzászólott — a jelenlevők többségének hozzájárulásával bezárhatja, a felszólalókat, ha a tárgytól vagy az egymás iránt tartozó tisztelettől eltérnének — meginthati, az intés sikertelensége esetében a szót megvonhatja, a többséget megállapítja és a határozatokat kimondja.

XXXI.

A felügyelő köteles ellenőrizni azt, vajjon az egyháztanács vagy közgyűlés által kiküldött bizottságok és az egyház tisztviselői rendesen működnek-e? a netalán beérkező panaszokat megvizsgálja vagy megvizsgáltatja és jogában áll az egyház minden tisztviselőjétől szóbeli vagy írásbeli felvilágosításokat kivánni. Ha valamely panasz alaposnak mutatkoznék, köteleés az illető tisztviselőt barátságosan meginteni, vagy pedig az ügyet az egyháztanácsához avagy más illetékes hatóság elé terjeszteni.

Az egyház pénztárát évenként legalább egyszer megvizsgálni vagy megvizsgáltatni tartozik.

XXXII.

Az egyházközséget más hatóságokkal szemben a felügyelő a hivatalban legidősebb lelkészszel együtt képviseli.

XXXIII.

A felügyelő minden teendőjét a hivatalban legidősebb lelkészszel lehetőség szerint egyetértőleg teljesíti.

XXXIV.

A felügyelőt akadályoztatása esetében a másodfelügyelő helyettesíti.

A másodfelügyelő úgy helyettesítés esetében, mint azon teendők tekintetében, melyeket a felügyelő vagy az egyháztanács az ő hatáskörébe utal: ugyanazon jogkörrel intézkedik, mint a felügyelő.

A lelkészek.

XXXV.

Minden lelkészkörnek élére lelkész állítandó, a ki saját körének a lelkiekben gondozója és a kör lelkési hivatalának vezetője.

Örködik lelkészkörében az egyháztagok hithűsége és erkölcsi tisztasága felett, hirdeti az Isten igéjét, kiszolgáltatja a szentségeket és végzi az összes egyházi szent cselekvényeket, gyakorolja

a hívek házi látogatását, felügyel a vallásoktatásra, végzi a confirmationális oktatást és a lelkészi hivatal minden egyházi jogi teendőjét.

A lelkészi hivatalhoz érkező iratokról rendes iktatót és mutatót tartozik vezetni és azon iratokat, melyek az egyházat magát érdeklik, elintézés után megőrzés végett a nyilvántartónak kézbesítési könyv mellett átadni.

XXXIV.

*Hogyan?
a látogatásnál*

A hivatalában legidősebb lelkész az egyháztanácsban és a közgyűléseken a felügyelővel együtt gyakorolja az elnöki jogokat, elnöke és vezetője a hitoktatói testületnek, a felügyelővel együtt képviseli az egyházközséget külső hatóságokkal szemben és örökdi az egyház ügykezelésének és pénztárának rendje fölött.

XXXVII.

vegyen?

Saját lelkészkerében mindegyik lelkész tartozik az egyház világi ügyeinek kezelését is támogatni és minden alkalommal gondoskodni arról, hogy az egyházhoz tartozók annak terheiben is részt vegyenek és az egyház nyilvántartásába felvétessenek.

XXXVIII.

A lelkészek csak magyar nyelven hirdethetik Isten igéit, más egyházi functiókat azonban — az egyháztagok kívánatára — más nyelven is végezhetnek.

?

~~Más vallású, bárminő állásúak megtisztelésére vagy politikai színezetű egyházi ünnepélyek céljára csak az egyháztanácsnak, sürgős esetekben a felügyelőnek hozzájárulásával használhatják vagy engedhetik át templomainkat.~~

XXXIX.

Ha

A lelkészkerőket a közgyűlés állapítja meg, szükség szerint módosíthatja és bármikor szaporíthatja is, mely esetben az addigi beosztást meg is változtathatja a nélkül, hogy abból a lelkészek bárminő igényt támaszthatnának, ily esetben ellenkezőleg tűrni tar-

toznak úgy azt, ha lelkészi körük egy része más lelkészi körhöz csatoltatik, mint azt is, ha új részek oszthatnak gondozásuk alá. Ily eset kivételével akarata ellenére egyik lelkész más lelkészi körbe át nem helyezhető.

XL.

Az egyházhoz tartozó fiók- és leányegyházakat, valamint szórványokat a lelkész körhöz az egyháztanács osztja be és az ily lelkész kör lelkésze köteles a hozzá beosztottakat gondozni. Fiók- vagy leányegyháznak anyásítását az azt gondozó lelkész ellenezni, vagy ily esetben kártalanítást követelni nincsen jogosítva.

XLI.

A lelkészek javadalmazását és stoláját külön szabályzat állapítja meg.

*Lelkészek helyeikbe, a hitoktatók kíséretében.
Lelkészi körök költségvetésénél.*

A segédlelkészek.

XLII.

A segédlelkészeket az egyháztanács a lelkészek meghallgatásával osztja be és e beosztást szükség szerint bármikor megváltoztathatja, egy segédlelkészt több lelkész körben való segédkezésre is utasíthat és az egyháznak világi vonatkozású ügyeiben való működésre is kötelezhet.

Felmondás, több lelkészben való viszony.

A hitoktatók.

XLIII.

Az egyház saját szolgálatába átveszi eddigi híványuk fenntartásával ama hitoktatókat, kik eddig a magyar és német egyháznál voltak alkalmazva.

Számuk szaporításának elhatározása a közgyűlés hatáskörébe tartozik, az egyháztanács azonban — sürgősség esetében — a vallásoktatás kellő elláthatása végett ideiglenesen segédeket alkalmazhat.

XLIV.

A hitoktatók között az iskolákat az egyháztanács osztja be a hivatalában legidősebb lelkész javaslatának meghallgatása után.

XLV.

A hitoktatók a hitoktatáson kívül tartoznak:

a) az egyházi tanács utasítása szerint havonként legfőljebb kétszer ifjúsági Istentiszteletet tartani azon helyen, melyet az egyháztanács kijelöl;

b) az illető kör lelkészének engedélyével ott, hol ennek szükségét az egyháztanács megállapítja: az ifjúságot confirmációra előkészíteni;

c) a hivatalban legidősebb lelkész meghívására és elnöklete alatt az iskolaév minden hónapjában legalább egyszer értekezletet tartani, azon a használt tankönyvekről, tanulóik és az adott órák számáról, a vallásoktatás menetéről stb. beszámolni, ezen értekezletről részletes jegyzőkönyvet felvenni és azt — az egyháztanács elé terjesztés végett — az elnöklő lelkész útján a felügyelőhöz beterjeszteni;

d) az egyháztanács által megállapítandó vallásoktatási díjakat beszedni és az egyház pénztárába beszolgáltatni;

e) az ifjúsági Istentiszteletek alkalmából a hitsorsosok adományait átvenni és a pénztárba beszállítani, illetve — a mennyiben istentiszteleti czélokra használtattak fel — ugyanannak elszámolni;

f) tanítványaiknak, azok szüleinek, valamint lakásaiknak adatait a nyilvántartói hivatalba beszolgáltatni;

g) általában oda törekedni, hogy a körbeli lelkészt — az által reájuk átruházandó hatáskör pontos betartásával — működésében támogassák, az egyház megerősödését előmozdítsák.

Az egyház többi tisztviselői.

XLVI.

A gondnok közvetlen öre az egyház vagyoni érdekeinek. Ellenőrzi a pénztáros, ellenőr, nyilvántartó és pénzbeszedők működését, utalványozza a közgyűlés és egyháztanács határozatai alapján

az egyház kiadásait és ellenjegyzi a bevételekre vonatkozó nyugtákat és elismervényeket.

Ugyanő intézi és ellenőrzi az egyházi és az egyház gondozása alatt álló alapítványi vagyonok kezelését.

Elnöke a pénzügyi bizottságnak és annak tanácskozásait vezeti.

Minden általa tapasztalt hiányról az egyházi felügyelőnek, valamint a legközelebbi egyházi tanácsnak jelentést tesz.

XLVII.

A jegyzők vezetik az egyháztanácsai és közgyűlések jegyzőkönyveit, szerkesztik ezek levelezéseit és a határozataik folytán szükséges beadványokat, előkészítik és előterjesztik a tanácskozásuk alá tartozó tárgyakat és felügyelnek az egyház levéltárára.

XLVIII.

A nyilvántartó vezeti mindazon teendőket, melyek az egyház tagjainak nyilvántartására, járulékaik beszedésének eszközöltetésére és ellenőrzésére, az új egyháztagok felvételére szükségesek.

Gondoskodik arról, hogy a lelkészek, hitoktatók és ev. iskolák a működésük közben felmerülő adatokat pontosan beszolgáltatassák és feldolgozza ezeket.

A nyilvántartó kezeli az egyház levéltárát is, azon iratok kivételével, melyek csakis a lelkészi hivatalokra vonatkoznak.

A levéltárról rendes iktatót és mutatót tartozik vezetni.

Az egyház iskolái.

XLIX.

Az egyház iskoláit ez idő szerint a Deák-téri Luther-egyházzal tartván fenn, ezek intézésére az azokra vonatkozó szabályrendelet irányadó.

Az egyházi háztartás.

L.

Az egyház saját vagyonát, valamint a kezelése alatt álló alapítványokat — a jelen szabályrendeletben a közgyűlésnek és a zsinati törvényben a felsőbb hatóságoknak fenntartott jogok korlátain belül — egyháztanácsa által önállóan kezeli.

Az alapítványok és alapítványszerű értékek kezeléseért azok tiszta jövedelméből 6% kezelési díj az egyházat illeti és annak rendes jövedelmei között számolandó el.

Az alapítványokról és jövedelmeikről, valamint ezek hovaforrásáról az egyházi közgyűlésnek évenként számadás mutatandó be.

Minden alapítványról legkésőbb egy év alatt — mely a fennállóknál jelen szabályrendelet jóváhagyásának napjától, újaknál az alapítvány átlagának átvételétől számítandó — alapítólevél állítandó ki, mely a legközelebbi közgyűlésnek és a felettes egyházi hatóságnak mutatandó be.

Az alapítóleveleket az egyház nevében a felügyelő, a hivatalban legidősebb lelkész, a jegyző és azon hitelesítők állítják ki, kik az alapítólevelet megállapító egyháztanácsai ülés jegyzőkönyvének hitelesítésére kiküldettek.

Mennyiben kelljen ily alapítólevelet az államkormányának bemutatni: az állami törvények állapítják meg.

LI.

Az egyház ingó és ingatlan vagyonáról, adósságairól és az ezekben történő időközi változásokról rendes leltárt vezet, mely évenként lezárandó, megvizsgálandó és az egyháztanácsnak bemutatandó.

Ugyancsak évenként készítendő el a jövő évi költségelőirányzat, melybe a szükségletek és az azok fedezésére reményelhető bevételek felveendőek.

LII.

Az összes bevételekről és kiadásokról pénztári napló vezetendő s ennek alapján állítandó össze az évi zárszámadás.

A pénztári napló minden naptári év végén lezárandó és a számadással és mellékleteivel együtt megvizsgálás alá terjesztendő.

A zárszámadásban a hátralékos évi követelések és tartozások részletes kimutatása s a megelőző év eredményével szemben mutatózó vagyonértékkülönbözet feltüntetése mellett, a cselekvő és szenvedő vagyon nyilvántartandó.

LIII.

A leltárt, alapítványi számadásokat, költségelőirányzatot, naplót és zárszámadásokat, a gondnok utasításai figyelembevételével, a pénztárnok és ellenőr vezetik és az egyháztanács által kiküldött pénzügyi bizottság útján minden év február végéig az egyháztanács elé terjesztik.

A vagyonleltár, jelen szabályzat jóváhagyásától számított egy év alatt, két eredeti példányban az esperesi hivatal útján az esperesi számszék elé terjesztendő.

A testvéregyházak képviselőtestületének kezelésébe utalt vagyonok alapítványszerűek lévén, a leltárba mint ilyenek veendőek fel.

A leltári tárgyakban előforduló változások a leltárba évenként bevezetendőek és az egyházmegyei számvevőszék egyházi elnökének az egyházi tanács útján bejelentendőek.

LIV.

Az egyházközség szükségleteit, valamint a hitélet fejlesztésére és az egyház feladatainak teljesítésére szükséges anyagi eszközöket:

- a) saját vagyona jövedelméből,
- b) a székesfőváros egyházi és hitoktatási segélyéből,
- c) offertoriumokból,
- d) az egyháztagokra kivetett évi személyes járulékokból fődözi.

LV.

Az offertoriumok idejét és célját az egyháztanács állapítja meg.

LVI.

Az évi személyes járulékokat, a zsinati törvény 251—254. és 258. §-aiban foglalt határozmányok figyelemben tartásával, az egyháztanács által alakított héttagú bizottság hozza javaslatba és javaslatairól az egyháztagokat azzal értesíti, hogy netaláni — adatokkal támogatott — észrevételeiket naptárilag megállapítandó idő

alatt az egyház nyilvántartói hivatalába nyujtsák be. Észrevétel beadható úgy saját járandóságának leszállítása vagy felemelése, mint más egyháztagok járandóságának felemelése érdekében.

Az észrevételek beadására kitűzött határidő lejártával a bizottság javaslata a beérkezett észrevételekkel együtt az egyháztanács elé terjesztendő, mely az évi járandóságok kivetését eszközli és határozatait a közgyűlés elé terjeszti végleges határozat hozatala végett.

LVII.

A kivetési lajstromba még fel nem vett egyháztagokra a kivetést az egyháztanács az LVI. pontban előirt módon eszközli és határozatát a legközelebbi közgyűlés elé terjeszti.

LVIII.

Az egyháztag a reá kivetett járandóságot a kivetés évére és az azt követő öt évre évenként február hó végéig az egyházi pénztárba befizetni tartozik.

A hat év elteltével új kivetésnek van helye, melyen az évi járandóság az előző pontokban megállapított eljárás útján leszállítható vagy felemelhető.

A késedelmes egyházi tag ellen — ha fizetési kötelezettségének második felhívásra sem tesz eleget — közigazgatási végrehajtásnak van helye.

LIX.

Az előző pontban megállapított határidőn belül is megszűnik az egyháztag fizetési kötelezettsége, ha

a) az egyházi közgyűlés kivetését a felsőbb egyházi hatóságok megszüntették;

b) elköltözés, elhalálozás vagy az ág. hitv. ev. vallásból kitérés esetében az emez esetek bekövetkeztét követő évtől kezdve;

c) azon esetben, ha az egyháztag a pesti Luther-egyház tagjává lesz és odatartozóságát szabályszerűen bejelenti: e bejelentést követő évtől kezdve.

LX.

Az egyháztag a zsinati törvény 306. §-a értelmében a reá kivetett egyházi adón kívül egyenes évi államadójának fél százalékát az egyetemes közalap részére szintén minden év végéig az egyházközség pénztárába tartozik befizetni.

Leányegyházak, fiókegyházak és szórványok.

LXI.

Az egyház — amaz óhajtól vezéreltetve, hogy a hozzácsatolt szórványoknak fiók-, leány- és anyaegyházakká erősödését előmozdítsa: megállapítja, hogy amaz egyháztagok személyes járandóságát, a kik Pest-Pilis-Solt-Kis-Künmegyéknek ezen egyházhoz csatolt oly részein laknak, melyeken fiók- vagy leányegyház alakult, a meny nyiben ezen egyháztagok Budapest bal partjának területén rendes lakással nem bírnak: egészében az illető fiók-, illetve leányegyháznak engedi át alakulásától számított húsz évre; fenntartja azonban azt a jogát, hogy e húsz év lejártával, ha anyaegyházzá akkor sem alakulhat: a zsinati törvény 257. §-a alapján a személyes járandóságok felét maga részére igénybe vegye.

Ily egyháztagok személyes járandóságára nézve a javaslatot a fiók-, illetve leányegyház készíti elő és saját egyháztanácsának és közgyűlésének határozatával együtt az anyaegyház felügyelőjének minden év január 31-ig beterjeszteni tartozik.

Az ily határozat az LVI. és LVII. §-okban szabályozott eljárás után emelkedik érvényre.

A szórványoknak, fiók- és leányegyházaknak az anyaegyház vagyonára semmi igényük sincsen; viszont az anyaegyház sem támaszt igényt ama vagyonra, melyet a szórványok, fiók- és leányegyházak gyűjtöttek vagy gyűjteni fognak.

LXII.

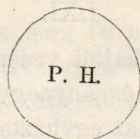
A zsinati törvény, valamint a felsőbb egyházi hatóságok által alkotott szabályrendeletek intézkedéseit az anya-, fiók- és leányegyházak, valamint azok minden szerve épségben tartani és követni köteles, nemkülönben érintetlen hagyatnak ezeknek mindazon rendelkezései, melyek az egyháztagok jogait érintik.

LXIII.

Ezen szabályrendelet felsőbb hatósági jóváhagyása után lép hatályba.

Elfogadtatott a Pesti ágost. hitv. evang. magyar egyházgyülekezet által, ennek 1904. évi június hó 27-én tartott közgyűlésében.

Horváth Sándor,
lelkész.

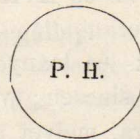

Wágner Géza,
egyházi felügyelő.

Posszert Gyula,
jegyző.

Ezen szabályrendelet a Budapesti ágost. hitv. evang. egyház-megye 1904. évi szeptember 1-én megtartott közgyűlése által jegyző-könyvének 12-dik pontjában ajánlott módosítással, — mely így hangzik s mely az LIX. §. b) pontjára vonatkozik: „Hogyha az egyházból kitérő felekezetnélkülivé lesz, az egyházi járandóságok fizetési kötelezettségének megszűnése tekintetében reá nézve az állami törvény kötelező“, — jóváhagyatott.

Bachat Dániel,
főesperes.

Fabiny Gyula,
egyházm. felügyelő.

Posszert Gyula,
jegyző.

SZABÁLYRENDELET

a pesti ág. hitv. ev. magyar és német egyházgyülekezetek
egymáshoz való jogviszonyairól és közös ügyeiről.

A budapest-balparti ágostai hitv. evangélikusok az 1850-es években létrejött alapszerződéseik szerint nyelvük szerint három külön egyházra váltak: a magyar, német és tót egyházra.

A tót egyház — mely utóbb a kerepesi-úti egyház nevét vette fel — a tót anyanyelvű hívek vallási és iskolai szükségletei ellátására vált ki; a magyar, valamint a német egyház csakis a magyar és illetőleg a német anyanyelvű hívek vallási szükségleteiknek ellátására váltak külön, míg utóbbiak a Deák-téri iskolákat együttesen „pesti magyar és német ág. hitv. ev. egyház“ elnevezés alatt alakított külön szervezet útján tartották fenn és fejlesztették.

Minthogy eme szervezet sem a zsinati törvényeknek, sem a változott viszonyoknak meg nem felel, minthogy továbbá az egyházaknak nyelv szerinti elnevezését is tiltja a zsinati törvény, végül minthogy a hívek hovatartozásának és az egyházak működési körének kérdésében a testvéri, békés működést zavaró bizonytalanságok merültek fel: úgy az esperesség, mint a pesti magyar ág. hitv. ev. egyház kísérletet tett azon irányban, hogy az egy közigazgatási területet képező Budapest székesfővárosban együttélő ág. hitv. evangélikusok egy egyházban egyesíttessenek és a nyelvi érdekek ezen egy egyház keretében találjanak kiélegítést.

E kísérlet sikertelen maradt, mert a pesti német és a kerepesi-úti egyház az egyesülés ellen nyilatkozott, a bányakerületi közgyűlés pedig azon álláspontot foglalta el, hogy — bármennyire kívánatosnak tartja is a fővárosi egyházak egyesítését, az csakis az összes egyházak hozzájárulásával valósítható meg. Egyúttal felhívja azonban az egyházakat, hogy a zsinati törvényeknek megfelelően szervezkedjenek.

Ezen célra, valamint a testvéri békés együttműködés biztosítására úgy a magyar, mint a német egyház, a következőkben állapodik meg:

I.

A hitsorsosoknak mely egyházhoz tartozóságára nézve következő szabályok lesznek irányadók:

1. Jelen szabályrendelet életbeléptetése után úgy a magyar, mint a német egyház összes tagjaihoz felhívás lesz intézendő, hogy három hónapon belül nyilatkozzanak, mely egyháznak kötelekébe kívánnak belépni? A beérkező nyilatkozatok szerint fog minden egyháztag a saját maga által kijelölt egyház kötelekébe felvétetni. A mennyiben valamely egyháztag 3 hónapon belül nem nyilatkozik, az esetben az, a ki eddig csak az egyik egyháznak cselekvényes tagja volt, leszármazóival együtt továbbra is az illető egyházhoz tartozónak tekintendő, ellenben azokra nézve, a kik mindkét egyháznak cselekvényes tagjai voltak, valamint azokra nézve, a kik egyik egyháznak sem voltak cselekvényes tagjai, a következő pontokban foglalt elvek alapján fog hovatartozandóságuk megállapíttatni.

2. A Budapest főváros bal partján született és megkeresztelt ág. hitv. evangélikusok kiskorú ev. családtagjaikkal együtt amaz egyházhoz tartoznak az 5. pont alatti eset bekövetkeztéig, melynek keresztelési anyakönyvébe felvették.

3. A Budapest bal partjára a külföldről visszatelepült magyar honosok, valamint hazánk más területéről települt ág. hitv. evangélikusok a pesti magyar egyházhoz tartozóknak tekintetnek az 5. pont alatti eset bekövetkeztéig.

4. A külföldről betelepült idegen honosságú ág. hitv. evangélikusok az 5. pont alatti eset bekövetkeztéig a pesti német egyházhoz tartozóknak tekintetnek.

5. Minden egyháztag jogosítva van kiskorú családtagjaival együtt, kiskorú pedig atyjának vagy gyámjának írásbeli beleegyezésével, egyik balparti egyházból a másik balparti egyházba átlépni, ha ezen elhatározását a választott egyház elnökségének írásban bejelenti. A választott egyház lelkésze az átlépésről az egyháztag előbbi egyházának lelkészét két hét alatt írásban értesíteni tartozik. Ha a csatlakozás Budapest bal partjára települt egyháztag részéről településének első évében történik: amaz egyház terheihez, melyhez a 3. és 4. pont értelmében tartozik, csak azon esetben köteles járulni, ha ahhoz tartozóságát előzetesen írásban elismerte. Minden más esetben csakis az átlépés évének végével szűnik meg az át-helyezkedett egyháztag kötelezettsége addigi egyházával szemben.

II.

Az egyházi funkciók tekintetében a következő szabályok lesznek irányadók:

1. Minden egyház jogosítva és kötelezve van a hozzátartozó, vagyonos és szegény egyháztagok és családjaiknál előforduló minden funkciót, az egyháza által autonom megállapított módon és feltételek mellett végezni.

2. Minden egyháztag jogosítva van magánál vagy családjában előforduló funkciókat a Deák-téri másik egyháznál működő lelkészszel is végeztetni, de tartozik ily funkció stólája fejében saját egyházának azon esetben is keresztelésnél 4 koronát, egyéb funkciónál 20 koronát megfizetni. E stóladijakat köteles a funkciót végző lelkész beszedni. Ha a fél e díjak megfizetését megtagadná, úgy a lelkész köteles a funkció végzését megtagadni és a felet saját illetékes lelkészéhez utasítani. Az e részbeni mulasztásokért a lelkészek személyesen szavatolnak.

3. Kivételt képez a confirmationális oktatás, melyért csak amaz egyház kívánhat díjazást, mely abban a confirmálandót részesíti és a nyilvános jellegű, de nem az ág. hitv. ev. egyház által fenntartott iskolákban végzett hitoktatás, melyet Budapest bal partján a pesti magyar egyház fog ellátni.

III.

Az eddig is közöseknek elismert tanintézetek és épületek kormányzásán, a Deák-téri és városligeti templomok és az eddig is közös kezelés alatt lévő alapok ellátásán kívül minden egyéb, az E. A. által az egyházközségnek saját hatáskörébe utalt ügyek, egymástól függetlenül, úgy a magyar, mint a német egyház által saját autonom hatáskörükben, az E. A. határozmányai értelmében intéztetnek el.

Ehhez képest saját egyházi belügyeikben korlátlanul gyakorolják az E. A. 44. §-ában körülírt összes jogokat; különösen önmaguk állapítják meg az egyházközségi terhek viselésének, kivetésének és befizetésének módját. A közös ügyek intézésére hivatott képviselő ebből következőleg a két egyház tagjaitól sem önkénytes, sem kötelező évi járandóságokat nem szedhet és nem fogadhat el, hanem a jelenlegi évi járandóságokat is amaz egyházhoz utalja át, melyhez eddigi cselekvényes tagjai tartoznak. Kivételt képeznek a közös

iskolák céljaira szolgáló önkényes alapítványok vagy hagyományok, a melyek jövőben sincsenek kizárva. Oly hagyományok, a melyek nem határozottan az egyik vagy másik egyház javára tétettek, a közös egyházi alapot illetik meg.

Ennek ellenében 1905. évi január hó 1-től kezdődőleg az egyes egyházak tagjai által eddig a közös egyházi pénztárba fizetett és ettől elvont évi járulékok pótlásául a magyar egyház évenként 6000 koronát, a német egyház évenként 3000 koronát fog a közös szükségletek fedezésére előzetes negyedévi részletekben a közös pénztárba beszolgáltatni és egyúttal mindkét egyház kötelezi magát a vonatkozó számadás közlésétől számított 30 napon belül fele-fele részben sajátjából fedezni ama hiányt, mely a közös pénztár saját bevételei és az egyházak állandó hozzájárulásai által fedezetet nem nyer.

A közösen kezelt öncélú alapítványok, megállapított rendeltetésüknek fenntartván, a közösen kezelt többi alapítványoknak és ingatlanoknak jövedelmei a közös intézmények költségeinek a fedezésére utaltatnak.

Hasonlóan erre utaltatnak amaz állami és fővárosi segélyek, melyeket a közös egyház a gymnasium és a polgári és népiskolák céljaira eddig élvezett.

Ellenben a közös egyház által eddig élvezett egyházi és vallás-tanítási segélyt, valamint ezeknek minden felemelését úgy a közös, mint a német ág. ev. egyház 1905. január 1-től kezdve a magyar ág. ev. egyháznak engedik át, mint annak, mely ezentúl a nyilvános iskolákban a vallásoktatást és ezenkívül úgy, mint eddig, amaz egyházi szolgálatok túlnyomó részét ellátja, melyek közintézetekben és szegények részére teljesítendők.

Ennek folytán 1905. évi január hó 1-től kezdve megszűnik a közös egyház által a fővárosi segélyből a két külön egyház pénztárába történt átutalás, valamint a számvitel egyszerűsítése érdekében megszüntetetik amaz eddigi eljárás is, mely szerint a két egyház egyes közös intézményhez elkülönítve fizetett hozzájárulási összeget.

IV.

A magyar és német egyház közös intézményként tartván fenn eddig a budapesti ág. hitv. ev. gymnasiumot, a budapesti Deák-téri ág. hitv. ev. elemi és polgári fiú- és leányiskolákat, a közösen birt

Deák-téri és a Városligeti fasorban épülő új templomot, a nyugdíj-alapot, valamint a főváros duna-balparti részén a hitoktatást, ez intézményeket a hitoktatás kivételével, a melyet a magyar egyház fog ellátni, az eddigi hazafias szellemben továbbra is közösen fenntartják és ezekre nézve az E. A. 44. §-ának *a, e, f, h* és *i* pontjaiban az egyházközségi közgyűlés hatáskörébe utalt ügyeket az E. A. 48. §-a értelmében alkotandó közös képviselőtestület hatáskörébe utalják át, fenntartván a két egyház összes cselekvényes tagjaiból álló közös közgyűlésnek a közös tisztviselők választását.

Mindkét egyház tagjaival szemben kedvezmények nyújtásánál egyenlő elvek alkalmazandók.

A két egyház templomainak jó karban tartása, tisztítása és fűtése a közös pénztárból fedezendő és az e részbeni intézkedés joga a közös képviselőtestület hatáskörébe tartozik.

A Deák-téri templomnak rendes isteni tiszteletre való használata tekintetében az eddigi gyakorlat továbbra is fenntartatik, úgyszintén az esketési és keresztelési functiók ellátása tekintetében az eddig követett szokás a jövőben sem változik. Controversia esetén, valamint az épülőfélben levő templom használatára nézve a lelkészek meghallgatása után a közös képviselőtestület határoz.

A templomszékek bérbeadásából befolyó díjakat mindegyik egyház külön-külön saját egyháztagjaitól saját egyházi pénztára javára; szedi be. a magánfelek által megtérítendő fűtési díjak a közös pénztárt illetik meg. A templomfülkék bérbeadásából befolyó jövedelmek a tatarozási tartalékalapba helyezendők.

A templomokban teljesítendő egyházi functiók idejének megállapítása mindkét egyház lelkészeinek saját hatáskörébe tartozik, minden egyéb esetben a templom használata a közös képviselőtestület, sürgős esetekben annak elnöksége engedélyétől függ.

A közös nyugdíjalap célja alapszabályilag megállapítva lévén, az alapszabályok érvénye továbbra is fenntartatik. A közös képviselőtestület jogositva van az egyes egyházak vagy alkalmazottjaiknak sérelme nélkül az alapszabályokat módosítani.

Az iskolai és egyéb eddig is közösen kezelt öncélú alapok és alapítványok eme rendeltetésüktől soha el nem vonhatók s kezelésük a közös képviselőtestület hatáskörébe tartozik. A két egyház egyéb közös vagyonának kezelése a közös képviselőtestület hatáskörébe tartozik és annak jövedelmei első sorban a közös intézmények szükségleteinek fedezésére fordítandók. Ha az egyes egyházak

fentebb megállapított rendes évi járulékaiknak számbavételével a közös pénztár évi számadása felesleggel járulna, a felesleg tartalék-alapba lesz helyezendő későbbi években netán előálló hiányok fedezésére. Ily hiány beállta esetén annak fedezésére első sorban a tartalék-alap veendő igénybe és csak ha ez kimerült, áll be az egyházak kötelezettsége a hiánynak fele-felerészben leendő fedezésére.

A jövőben is egyenjogú egyes egyházak és a közös egyház által eddig használt elnevezések, mint az E. A. 31. §-ába ütközők, elejtetvén, jövőben a magyar egyház elnevezése lesz:

„Deák-téri ág. hitv. ev. főegyház Budapesten“; a németé lesz:

„Deák-téri ág. hitv. ev. Luther-egyház Budapesten“; a két egyház együttes elnevezése lesz:

„A Deák-téri ág. hitv. ev. testvéregyházak Budapesten“.

V.

A két egyház a volt pesti ág. hitv. magyar és német egyházgyülekezet közös ügyeire vonatkozó eddig érvényben állott szabályzatot hatályon kívül helyezi és annak helyébe a következő szabályzatot állapítja meg és lépteti életbe:

A közös képviselőtestületről.

1. §.

Illetőség.

A székes-fővárosi Deák-téri ág. hitv. ev. főegyház és a pesti Deák-téri ág. hitv. ev. Luther-egyház az 5. §-ban körülírt közös ügyeikben, ezen szabályzat keretén belül, a két egyház által az E. A. 48. §-a értelmében választott képviselőtestület képviseli.

2. §.

Tagjai.

A képviselőtestület választott tagjai a két egyház összes cselekvényes tagjai által választott közös tisztviselők és a két külön gyülekezet által választott 30—30 tag. (L. 43. §. is.)

Hivataluknál fogva tagjai a képviselőtestületnek a külön gyülekezetek felügyelői, lelkészei, gondnokai és jegyzői, az iskolák igazgatói, a pénztáros és ellenőr, végül és pedig csak tanácskozási joggal, a főgymnasium tanári karának, az elemi és polgári iskolák tanítói karának és a hitoktatói testületnek egy-egy küldöttje.

3. §.

Ülései.

A képviselőtestületet, a szükséghez képest, a közfelügyelő hívja egybe.

A külön gyülekezetek összes lelkészeinek, vagy 5 képviselőtestületi tagnak a közfelügyelőhöz bármikor írásban intézett kívánására a képviselőtestület 8 napon belül egybehívandó.

Ha ily esetben a közfelügyelő a felhívásnak eleget nem tenne, helyettese köteles a képviselőtestületet egybehívni.

4. §.

Meghívók, nyelv és határozatképesség.

A képviselőtestület tagjai az ülés napjáról legalább 24 órával előbb írásban és a fontosabb tárgyaknak magyar, illetve német nyelven való rövid közlése mellett posta útján értesítendőek.

A hivatalos nyelv a magyar. A külön gyülekezeteknek magyarul folyékonyan nem beszélő tagjai a tanácskozásoknál jogosítvák a német nyelvet is használni. A magyarul nem értő tagok szintén jogosítvák a tanácskozás, illetve határozathozatal tárgyának német nyelven való közlését kérni, mely kérelmük teljesítendő.

A határozatképességhez — szavazati joggal bíró tisztviselőkkel együtt — legalább 20 tag jelenléte szükséges.

5. §.

Hatáskör.

A képviselőtestület hatáskörébe tartoznak a két külön gyülekezet által fenntartott közös intézmények, nevezetesen a jelenlegi összes tanintézetek, a jelenlegi Deák-téri és a Városligeti fasorban

épülő templomok és a nyugdíj-alap ügyeire nézve az E. A. 44. §-ának *a, e, f, h* és *i* pontjaiban foglalt intézkedések, az egyházközségi terhek megállapításának és kivetésének kivételével, valamint az iskolaszékek hatáskörébe utalt ügyek.

6. §.

Elnökség.

A képviselőtestület világi elnöke a 18. §. szerint választott közfelügyelő, kit akadályoztatása esetén a közgondnok, ennek távollétében az iskolai I. felügyelő, esetleg az iskolai II. felügyelő helyettesít.

Mit jelent? A társelnökség a két gyülekezet lelkészei közt három évenként váltakozik, mihez képest három évig az egyik egyháznak lelkésze, a következő három évig a másik egyháznak lelkésze tölti be a társelnöki állást és pedig ha az illető egyháznak több lelkésze van, mindenkor a hivatalában idősebb.

7. §.

Elnök teendői.

A világi elnök megnyitja és bezárja az ülést, vezeti a tanácskozást, felügyel a tanácskozás szabályainak megtartására, szavazat alá bocsátja a kérdéseket, kimondja a határozatokat, szavazategyenlőség esetén a világi elnök döntő szavazattal bír.

8. §.

Interpellatiók.

Minden képviselőtestületi tagnak joga van interpellálni. Az interpellatiók a napirend felvétele előtt terjesztendőek elő. Az elnök azokra azonnal, vagy a legközelebbi ülésen tartozik válaszolni. Az elnöki feleletre az interpelláló válaszolhat, minekután az ülés minden további tárgyalás kizárásával vagy tudomásul veszi az elnöki választ, vagy elrendeli az interpellationak a legközelebbi ülésen leendő tárgyalását.

9. §.

Indítványok.

A külön gyülekezetek egyike által előterjesztett fontosabb indítványok az elnökség által előzetesen közlendők a másik gyülekezettel és ennek nyilatkozatával együtt terjesztendők a képviselőtestület elé.

Indítványozási joggal minden képviselőtestületi tag bir. A napirenden lévő tárgyra vonatkozó indítványok azonnal tárgyalandók, hacsak a képviselőtestület az indítványt fontosságánál fogva véleményezés végett szakbizottsághoz nem utasítja.

Önálló indítványok a napirend előtt terjesztendők elő és vagy szakbizottsághoz utasíthatók véleményezés végett, vagy a napirend letárgyalása után intézhetnek el.

Indítványozási joggal minden cselekvényes egyháztag is bir. Ily indítványok az elnöknel vagy a főjegyzőnél írásban nyújtandók be és a képviselőtestület legközelebb tartandó ülése elé terjesztendők elintézés végett.

10. §.

Tanácskozás menete.

Bármely tárgy érdeméhez mindenki — az indítványozók kivételével, kiket zárászó is illet — csak kétszer szólhat.

A felszólalás a jelentkezés sorrendjében történik. A jelentkezőket a főjegyző vagy helyettese jegyzi fel. Soron kívül csak személyes kérdésben, a napirendhez és az ügyrendhez lehet szólani.

11. §.

Szavazás módja.

A határozathozatal — a mennyiben ellenindítványok vannak — szavazás útján és általános szótöbbséggel történik.

A szavazás felállással vagy kézfelemeléssel és ha a többség kétséges, a tagok megszámlálásával történik.

Öt tag kívánságára névszerinti szavazásnak van helye.

Személyes ügyekben és választásoknál titkos a szavazás.

12. §.

Szavazás sorrendje.

A szavazás alá bocsátandó kérdés megállapításához mindenkinek joga van egyszer hozzászólni.

Minden kérdés akként teendő fel, hogy a szavazás „igen“-nel vagy „nem“-mel történhessék.

Szavazás alá mindenekelőtt a napirendre térést követelő indítvány, azután a tárgyalás elhalasztását célzó indítvány bocsátandó.

A tárgy érdemében először az indítványozó, illetőleg a szakbizottság javaslatára történik a szavazás, azután azon indítványra vagy módosítványra, mely által legtöbb indítvány vagy módosítvány esik el.

Szabályszerűen hozott képviselőtestületi határozat, a mennyiben keresztülvitt választásra vonatkozik, egyáltalán nem, más esetekben csak akkor változtatható, illetve módosítható, ha az ez értelemben egy későbbi ülésen tett indítvány elvben elfogadtatván és a legközelebbi ülés napirendjére kitűzetvén, az által az előbbi határozat megváltoztattatik, illetve módosíttatik.

13. §.

Jegyzőkönyv.

Minden képviselőtestületi ülésről jegyzőkönyv vezetendő és két példányban állítandó ki.

A jegyzőkönyv magában foglalja a gyűlés napját, a jelenlévők neveit, a tárgyalat ügyeket, a hozott határozatokat indokaikkal együtt, a szavazás módját és névszerű szavazásnál az „igen“-nel vagy „nem“-mel szavazók neveit.

A jegyzőkönyvek aláírandók az elnökök, jegyzőkönyvvezető és két hitelesítő tag által, és ezek egyik példánya az eredeti mellékletekkel, lehetőleg 30 napon belül, a levéltárba helyezendő, a másik példány a világi elnöknek adandó át.

14. §.

Érintkezés a külön gyülekezetekkel.

A képviselőtestület a külön gyülekezeteket érdeklő határozatait jegyzőkönyvi kivonatokkal közli a külön gyülekezetekkel, és ugyanígy járnak el a külön gyülekezetek a képviselőtestülettel közlendők tekintetében.

A képviselőtestület minden év első harmadában az előző évi működésről szóló jelentést készít és ezt a megvizsgált előző évi számadással, az E. A. 229. §-a értelmében készített leltárral, valamint a folyó évre szóló költségelőirányzattal együtt megküldi a külön gyülekezeteknek.

15. §.

Jogorvoslatok.

A képviselőtestület sérelmes határozatai ellen mindazon jogorvoslatoknak van helye, a melyeket az E. A. közgyűlési határozatok ellen megenged. Törvénykezési eljárásra tartozó ügyekben az E. A. hatodik részében foglalt eljárásnak van helye.

Választási szabályzat.**I. Általános határozatok.**

16. §.

Választások.

Választásokat eszközölnek:

1. a két egyház külön;
2. a két egyház közösen;
3. a képviselőtestület.

17. §.

Külön választások.

Mindkét külön egyház úgy saját egyházi és világi tisztviselői, presbyterei és esetleg saját képviselőtestületének, valamint a közös képviselőtestületbe választandó tagoknak és póttagoknak választása iránt önállóan intézkedik.

18. §.

Közös választások.

A két egyház közösen választja, még pedig tisztújítás útján a közfelügyelőt, közgondnokot, 2 iskolai felügyelőt, iskolagondnokot, főjegyzőt.

19. §.

A képviselőtestület választásai.

A képviselőtestület választja :

1. az igazgatókat, tanárokat, tanítókat, tanítónőket, énektanárt és iskolaorvost;
2. a pénztárnokot, ellenőrt;
3. a jegyzőt, rajztanítót, kézimunkák tanítónőjét, valamint a nem kötelezett tantárgyak tanítóit;
4. a templomgondnokot;
5. sajtát belátása szerint alakítandó bizottságokat.

II. A tisztújításról.

20. §.

Tisztújítás ideje.

Minden 6 év leteltével általános tisztújítás tartatik.

21. §.

Választóképeség.

Mind a két gyülekezetnek összes választóképes (cselekvényes) férfitagjai a közös tisztviselők választásánál szavazati joggal bírnak.

Cselekvényes nőtagok választások alkalmával sajátkezüleg aláírt szavazati lapjukat cselekvényes férfitag által, ki a szavazati lapot az átadáskor aláírni tartozik, nyújthatják be.

Választható a két egyháznak minden cselekvényes férfitagja.

Kijelölés nem történik, hanem a külön egyházak közgyűlései ajánlhatnak minden tisztségre egy vagy két cselekvényes egyház-

tagot a választók figyelmébe a nélkül, hogy a szavazás csak az ajánlottakra szoríttatnék.

Az ajánlatok a képviselőtestülethez — az ez által eleve közlött határidőn belül — beküldendők.

22. §.

Kijelölés.

A képviselőtestület a külön egyházak ajánlatait saját részéről is minden tisztségre nézve egy tag ajánlásával kiegészítheti; az ekként ajánlottak névsorát végleg egybeállítja, a szavazatszedő bizottságot megalakítja, a tisztújítás idejét és helyét meghatározza, a szavazati lapnak magyar és német nyelven való szerkesztésével, kellő számú példányban való kinyomatásával és a választókhoz való szétküldésével a főjegyzőt megbizsa és intézkedik, hogy a lelkészek a tisztújítás idejét és helyét legalább 14 nappal előzőleg a szószékről kihirdessék.

A szavazatok beadására két egymásután következő nap tűzendő ki.

23. §.

Szavazati lap.

A szavazati lap magában foglalja:

1. a betöltendő közös tisztségekre ajánlottak neveit;
2. azon megjegyzést, hogy szabadságában áll minden választónak oly cselekvényes férfitagra is szavazni, ki az ajánlottak közt nincs megnevezve;

3. azon figyelmeztetést, hogy a mennyiben a szavazás a képviselőtestület megbízásából kiadott szavazati lapon történik, a választó az ajánlottak közül annak nevét, kire szavazni akar, aláírja: ha pedig más valakire akar szavazni, ennek vezeték- és keresztnévét, valamint polgári állását odairja: és hogy minden egyes tisztségnél csak egy személyre szavazzon;

4. a szavazatbenyújtás helyét és idejét azon megjegyzéssel, hogy a szavazati lap vagy személyesen nyújtandó át, vagy a szavazó által olvashatólag aláírva, zárt borítékban cselekvényes egyháztag által — ki a szavazati lap hátlapját az átadáskor aláírásával ellátni tartozik — küldendő be a szavazatszedő bizottságnak.

24. §.

Szavazatszedő bizottság.

A szavazatszedő bizottság áll az elnökből és 8 tagból.

Mindegyik külön egyház választ saját kebeléből 3 tagot és azok neveit a képviselőtestületnek kellő időben (21. §.) bejelenti, elnököt és 2 tagot pedig a képviselőtestület választ a saját kebeléből olyképp, hogy mindkét egyház képviselve legyen.

Ha bármelyik külön egyház a saját kebeléből választandó tagok neveit kellő időben be nem jelenti, a hiányzó tagokat is a képviselőtestület választja az illető egyház presbyteréinek sorából.

25. §.

Szavazás módja.

A szavazatszedő bizottság mindkét egyház cselekvényes egyháztagsainak hiteles névsorát megszerezvén, minden szavazati lap átvételekor mindenekelőtt meggyőződik, hogy az illető szavazó neve a cselekvényes egyháztagok névsorában előfordul-e; ha abban nem fordulna elő, úgy az illető szavazatát visszautasítja, hacsak a szavazó nem igazolja, hogy neve a cselekvényes egyháztagok névsorából tévedés következtében maradt ki.

A szavazók nevei jegyzékbe veendők és egyúttal a cselekvényes egyháztagok névsorában megjelölendők. Külön jegyzékbe foglalandók azok nevei is, kiknek szavazata visszautasított.

26. §.

Szavazatok érvényessége.

A szavazatszedő bizottság a szavazatok érvényességére nézve következő szabályok szerint jár el:

a) Beküldött szavazati lap mellőzendő, ha nincs, vagy ha olvashatatlanul van aláírva; vagy ha nincs lezárva; vagy ha több azonos vezeték- és keresztnévű cselekvényes egyháztag létezik s a polgári állás avagy lakhely megjelölésének hiányában a beküldő személye meg nem állapítható; vagy ha a szavazati lap pusztán oly vezetéknevével van aláírva, melyet több egyháztag visel és egyéb megjelölés hiányából a szavazó személye ki nem deríthető.

b) Ha a szavazati lapon bármely tisztségnél egynél több egyénre lett szavazva, az illető tisztségre nézve a szavazati lap számba nem vétetik.

c) Ha a szavazati lapra bármely tisztségnél a megválasztandónak egyedül vezetékneve van írva, a szavazat nem jöhet figyelembe, ha azon vezetéknevet több cselekvényes egyháztag viseli.

27. §.

Mellőzött szavazatok.

A szavazatszedő bizottság a szavazati lapot vagy egyes szavazatok érvényessége felett általános szótöbbséggel határoz; a mellőzött szavazati lapokat, úgy az egyes tisztségekre vonatkozólag mellőzött szavazatokat szám szerint jegyzékbe veszi és mindazon szavazati lapokat, melyeket teljesen vagy részben mellőzött, külön összegyűjti.

28. §.

Szavazatok összeszámolása.

A szavazás bevégeztével a szavazatok összeszámoltatnak és a szavazatszedő bizottság eljárásáról és az eredményről a képviselőtestületnek írásbeli jelentést tesz s ehhez csatolja az összes beadott szavazati lapokat, még pedig lepecsételve külön a hiánytalanokat, külön a teljesen mellőzötteket és külön a részben hiányosokat; csatolja továbbá a szavazatok névsorát és külön azok névsorát, kiknek szavazata visszautasított.

29. §.

Szavazás eredménye.

A képviselőtestület a jelentés alapján, a mennyiben a szavazatszedő bizottság eljárása ellen felszólamlás nem történt (31. §.), a megválasztottak neveit megállapítja, illetve, ha valamely tisztségnél általános többséget senki sem nyert, ezen tisztségre nézve az utóválasztást elrendeli.

30. §.

Utóválasztás.

Utóválasztás alá csak a két legtöbb szavazatot nyert egyén bocsáttatik, többre csak akkor történhetik újabb szavazás, ha kettőnél többen a legtöbb szavazatot nyertek közül egyenlő szavazattal bírnak.

A szavazás utóválasztásnál is úgy történik, mint az általános tisztújításnál.

Ha a legtöbb szavazatot nyerteknek az utóválasztás elrendelése előtt történt lemondása következtében csak egy jelölt maradna, új választásnak van helye olyformán, hogy akármely cselekvényes tagra lehet szavazni.

31. §.

Felszólamlás.

A szavazatszedő bizottság eljárása ellen a szavazás befejezésétől számított 8 nap alatt bármely cselekvényes egyháztag felszólamlást adhat be a képviselőtestülethez, mely a felszólamlás felett véglegesen határoz, fennmaradván a felszólamlóknak az E. A. 239. §. e) pontja alapján a joga, ügyüket a választástól számított 15 napon belül az egyházi törvénykezési eljárásra vinni.

Elkészve beadott felszólamlás érdemleges elintézés nélkül visszatartandó.

32. §.

Megsemmisítés esetei.

Megsemmisítendő a tisztújítás: a) ha az a szószékről a külön egyházak lelkészei által ki nem hirdettetett; b) ha a szavazás ideje be nem tartatott; c) ha annyi nem cselekvényes egyháztag szavazata figyelembe vétetett, illetve annyi cselekvényes egyháztag szavazata mellőztetett, hogy ezáltal a szavazás eredménye változást szenvedett és ezen hiba a képviselőtestület által helyre nem hozható. A tisztújítás megsemmisítése esetén a képviselőtestület újabb választás foganatosítását rendeli el.

33. §.

Tisztújítás eredményének kihirdetése.

Ha a tisztújítás ellen felszólamlás nem történt, vagy a felszólamlás elvetetett, a képviselőtestület a tisztújítás eredményét a két egyházzal közli és mindkét egyház legközelebbi isteni tisztelete alkalmával a szószékről kihirdeteti. Ennek megtörténte után az újonnan választott képviselőtestület alakuló ülését tartja, a melyen a megválasztott tisztviselőket beiktatja és az első ízben választottakat felesketi.

Ha felszólamlás be nem adatott, avagy ha a beadott felszólamlás elutasított és a felszólamló kereseti jogával nem élt, a képviselőtestület a szavazati lapok elégetését rendeli el.

34. §.

Üresedések betöltése.

Ugyanezen szabályok szerint történik a választás, ha bármely tisztség lemondás vagy halálozás által ürül meg és az általános tisztújításon kívül töltendő be.

Ha azonban ily megüresedéstől a legközelebbi tisztújításig 2 évnél kevesebb van hátra, a képviselőtestületnek joga van a megürült tisztséget a legközelebbi tisztújításig ideiglenesen helyettesítés által is betölteni.

III. Igazgató-választás és tanszékek betöltése.

35. §.

Igazgató-választás.

A tanintézetek igazgatói a véglegesen alkalmazott tanárok, illetve tanítók közül 6 évre választatik.

A tényleg működő igazgatók újra választhatók.

Minden hatodik iskolaév vége felé az iskolai bizottság titkos szavazás útján és általános szótöbbséggel a véglegesen alkalmazott tanárok, illetőleg tanítók közül igazgatót hoz javaslatba; a képviselőtestület azonban nincs az iskolai bizottság ajánlatához kötve, hanem

a tanárokkal, illetve tanítókkal együtt titkos szavazás útján általános szótöbbséggel saját belátása szerint választja az igazgatókat. Általános szótöbbség hiányában a két legtöbb szavazatot nyert egyén új választás alá bocsáttatik.

36. §.

Pályázat.

A tanári, tanítói, tanítónői, énektanári és iskolaorvosi állások betöltése rendszerint nyilvános pályázat kihirdetése mellett, még pedig mindig választás útján történik.

A felett, hogy nyilvános pályázat hirdetessék-e vagy sem, a képviselőtestület határoz.

A nyilvános pályázat mellőzendő: *a)* ha az a jelentkezők számánál és egyéniségénél fogva fölöslegesnek mutatkozik; vagy *b)* ha a képviselőtestület által már ideiglenesen alkalmazott vagy más intézettől meghívandó egyetlen jelöltreől van szó.

37. §.

Jelöltajánlás.

A beérkezett folyamodások alapján a tanári állásokra vonatkozólag első sorban a tanári kar, a tanítói és tanítónői állások tekintetében a tanítói kar, másodsorban, valamint az énektanári és iskolaorvosi állásra nézve közvetlenül az iskolai bizottság tesznek javaslatot.

A javaslat kiterjed egyrészt a jelölt vagy jelöltek neveire, másrészt a végleges vagy ideiglenes alkalmazás kérdésére.

38. §.

Ideiglenes vagy végleges alkalmazás.

A képviselőtestület — felterjesztetvén a tanári vagy tanítói karnak, illetve az iskolai bizottságnak javaslata — mindenekelőtt az ideiglenes vagy végleges alkalmazás fölött határoz.

39. §.

Az alkalmazandók választása.

Ha akár ideiglenes, akár végleges alkalmazás mondatik ki, a képviselőtestület — a nélkül, hogy a tanári vagy tanítói kar vagy az iskolai bizottság ajánlatához volna kötve — az összes folyamodók közül titkos szavazás útján választ.

40. §.

Meghívás a választó-ülésekre.

A választó-ülésekre a képviselőtestület tagjai legalább 8 nappal előzőleg a jelöltek neveinek közlésével hivandók meg. Tanító vagy tanítónő választásánál az esperes is meghivandó az ülésre.

41. §.

Egyéb választások.

A pénztárnok és ellenőr a közös pénzügyi bizottság által ajánlott egyének közül, a jegyző a főjegyzőnek ajánlata alapján, a rajztanító, a kézimunkák tanítónője és a nem kötelezett tantárgyak tanítói az iskolai bizottság kijelölése alapján választatnak.

42. §.

Helyettesek alkalmazása.

A képviselőtestület választása alá eső bármely állásnak helyettesek által való betöltésénél, az előző szakaszokban foglalt határozmányoktól eltérően, a képviselőtestület esetről-esetre belátása szerint intézkedik.

IV. A külön egyházakról.

43. §.

Külön választás.

A külön egyházak a saját választásaikra vonatkozó szabályokat maguk állapítván meg, jelen szabályzat azok teendőiről csak annyiban intézkedik, a mennyiben a közös képviselet megalakítására vonatkoznak.

Gondoskodnak különösen arról, hogy felügyelők, gondnokaik, presbytereik és a képviselőtestület tagjai — a közös tisztségre vonatkozó általános tisztújítás idejében — saját választási szabályzatukhoz képest új választás alá essenek. A presbyteri állás a képviselőtestületi tag állásával összehelyeztethető.

Mindkét egyház rendes presbyterein és rendes képviselőtestületi tagjain kívül tíz-tíz póttagot választ, kik a legtöbb szavazatot nyertek száma szerint hivandók be üresedések esetében.

44. §.

Lelkészek bejelentése.

A külön egyházak újonnan választott lelkészeik nevét a képviselőtestületnek bejelentik.

45. §.

Életbeléptetés.

Jelen szabályzat a két külön egyház és a közös egyház közgyűlései által történt elfogadása és a felsőbb egyházi hatóságok jóváhagyása után lép hatályba és az új képviselőtestület megalakítása ettől számított 6 hónapon belül keresztülviendő.

46. §.

Tekintettel arra, hogy jelen szabályrendelet a pesti magyar ág. hitv. ev. egyház közgyűlése elé magyar, a pesti német ág. hitv. ev. egyház közgyűlése elé magyar és német nyelven terjesztetik: megállapítatik, hogy azon esetre, ha jelen szabályrendelet magyar és német szövege között eltérés mutatkozik, a magyar szöveg irányadó.

Elfogadtatott a pesti ágost. hitv. evang. magyar egyházgyűléseket által, ennek 1904. évi június hó 27-én tartott közgyűlésében. *Horváth Sándor* s. k., lelkész. *Dr. Wágner Géza* s. k., egyházi felügyelő. *Posszert Gyula* s. k., jegyző. (P. H.)

Elfogadtatott a pesti ág. hitv. evang. német egyházközség által, ennek 1904. évi május hó 26-án tartott közgyűlésén. *Schranz János* s. k., lelkész. *Daur György* s. k., felügyelő-helyettes. *Broschkó G. A.* s. k., jegyző. (P. H.)

A pesti ág. hitv. evang. magyar és német egyházgyülekezet 1904. évi július hó 1-én tartott rendes évi közgyűlése ezen szabályrendeletet jóváhagyólag tudomásul vette, ahhoz, a mennyiben a közös egyházat is érdekli, hozzájárult és elrendelte, hogy ezen szabályrendelet felsőbb jóváhagyás végett az egyházmegyéhez felterjesztessék. *Fabiny Gyula* s. k., közfelügyelő. Dr. *Liedemann Frigyes* s. k., segédsyndikus. (P. H.)

Ezen szabályrendelet a budapesti ág. hitv. evang. egyházmegye 1904. évi szeptember 1-én megtartott közgyűlése által, jegyzőkönyvének 11. pontjában ajánlott módosítással jóváhagyatott. *Bachát Dániel* s. k., főesperes. *Fabiny Gyula* s. k., egyházmegyei felügyelő. *Posszert Gyula* s. k., jegyző. (P. H.)

Jelen szabályrendeletet a bányai ág. hitv. ev. egyházkerületnek 1904. évi szeptember 20–22. napjain Budapesten tartott rendes évi közgyűlése a 32. jegyzőkönyvi pont alatt foglalt határozatával jóváhagyta azzal, hogy ezen szabályrendeletben használt „egyházgyülekezet“ kifejezés helyett mindenütt az „egyházközség“ kifejezés használandó, továbbá, hogy a 21. §-ban 3. bekezdésként a következő mondat veendő fel: „Egy ily meghatalmazott azonban csak egy meghatalmazót képviselhet“, végre, hogy a 23. §. 4. alpontja végére ugyanezen mondat illesztendő.

Budapest, 1904. évi október 5-én. *Zsilinszky Mihály* s. k., bányakerületi felügyelő. *Sárkány Sámuel* s. k., bányakerületi püspök. Dr. *Szelényi Aladár* s. k., bányakerületi világi jegyző. (P. H.)

A másolat hitelétül: *Dr. Zsigmondy*, syndikus. (P. H.)

Eltérítéssel a pesti ág hív. evang. német egyházához állt.
1804. évi május hó 28-án tartott közgyűlésén Schwarzföldes a k.
lokkal Dora György a k. főispán helyettes. Tschudi G. A. a k.
jegyző. (P. H.)

A pesti ág hív. evang. magyar és német egyházgyűléseket
1804. évi július hó 1-én tartott rendes évi közgyűlése ezen szabály-
rendeletet jóváhagyólag tudomásul vette, s ugyanígy a
közs. egyházat is értesít. hozzájárult és elrendelte, hogy ezen
szabályrendelet felsőbb jóváhagyás végett az egyházmegyéhez fel-
terjesztessék. Kobany Gyula a k. községfőnöke. Dr. Liebmann
Fruyas a k. segédnyelvis. (P. H.)

Ezen szabályrendelet a budapesti ág. hív. evang. egyházmegye
1804. évi szeptember 1-én megtartott közgyűlésére által. jegyzőköny-
vunk 11. pontjában ajánlott módoknál jóváhagyott. Tschudi
Károly a k. főispán. Kobany Gyula a k. egyházmegyei fel-
ügyelő. Pöschel Gyula a k. jegyző. (P. H.)

Jelen szabályrendeletet a pápai ág. hív. ev. egyházkerületnek
1804. évi szeptember 20. 22. napján Budapesten tartott rendes
évi közgyűlése a 22. jegyzőkönyvi pont alatt foglalt határozatjával
jóváhagyta azval. hogy ezen szabályrendeletben használt. egyhá-
zgyűléseket "liturgia helyett" átnevezzék az "egyházgyűlése" kifeje-
zés használatára, továbbá, hogy a 21. §-ban 8. bekezdésben a
következő mondat kezdő fél: "Egy új meghatalmazott azonban
csak egy meghatalmazott képviselhet", végre, hogy a 23. §. 4. sz.
pontja végre egészen mondat illesztendő.

Budapest 1804. évi október 5-én. Szilvási Miklós a k.
pályaszerelő főjegyző. Könyves Simon a k. pártkerületi főjegyző.
Dr. Szilvási Ádám a k. pártkerületi által. jegyző. (P. H.)

A másolat mellett: Dr. Szilvási Ádám. (P. H.)